

дукції. Для ефективного розвитку садівництва, розміщення виробництва має відповідати не тільки природнокліматичним, організаційним й економічним умовам, але й передбачати задоволення потреб населення за наявності ринкової інфраструктури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Ермаков А.Е. Развитие и эффективность садоводческих предприятий разных форм хозяйствования: монография / А.Е. Ермаков. – К., 19997. – 278 с.
2. Єрмаков О.Ю. Методологія економічного дослідження організаційних форм виробництва / О.Ю. Єрмаков // Економіка АПК. – 2003. - №1. – С. 31-37.
3. Рульєв В.А. Економічні проблеми розвитку садівництва України / В.А. Рульєв. – К.: ННЦ ІАЕ, 2004. –360 с.
4. Экономика и организация садоводства / [Майдебуря В.И., Шестопаля А.Н., Ермаков А.Е. и др.]; под ред. В.И. Майдебуря. – К.: Урожай, 1985. - 264 с.
5. Економіка та організація промислового садівництва України: моногр. / [О.М. Шестопаля, В.А. Рульєв, П.В. Кондратенко та ін.]; за ред. О.М. Шестопаля; ІС УААН. – К.: ІАЕ УААН, 2010. – 334 с.
6. Юрчишин В.В. Экономика садоводства. / В.В.Юрчишина – К.: Урожай, 1972. – 240 с.
7. Саблук П.Т. Формування міжгалузевих відносин: проблеми теорії і методології / Саблук П.Т., Малік М.Й. Валентинов В.А. – К.: ІАЕ, 2002. – 294 с.
8. Зіновчук В.В. Організаційні основи сільськогосподарського кооперативу / В.В. Зіновчук. [2-ге вид., доп. и перероб]. – К.: Логос, 2001.-380 с.

УДК 330.44+330.46.

АСПЕКТИ ПОДОЛАННЯ КРИЗОВОЇ СИТУАЦІЇ В БАНКАХ

Кірюшатова К.В. – аспірант, Херсонський НТУ

Постановка проблеми. Було поставлено завдання виявити основні аспекти підвищення рейтингу банків в умовах кризи. Для цього були досліджені шляхи підвищення конкурентоспроможності банків.

Конкурентоспроможність банку - це здатність банків конкурувати зі своїми суперниками, які надають на тих же ринках аналогічні послуги або прагнуть проникнути на ці ринки.

У конкурентній боротьбі за оволодіння ринками та залучення клієнтів компанії використовують:

- рекламу;
- зниження процентних ставок;
- підвищення якості та зручності послуг, що надаються;
- задоволення запитів окремих груп клієнтів [1].

Конкурентоспроможність комерційного банку в сучасних умовах визначається ступенем його відповідності потребам клієнтів і високими темпами

збільшення клієнтської бази. Зростаюча конкуренція на ринку банківських послуг загострена входженням на цей ринок і активною діяльністю зарубіжних банків. Це змушує банкірів пов'язувати майбутнє свого бізнесу з розвитком бізнесу своїх клієнтів, їх стратегічними цілями і завданнями.

Стратегія конкурентної боротьби, або конкурентна стратегія, - це прагнення компанії зайняти конкурентну ринкову позицію в галузі. Конкурентна стратегія спрямована на те, щоб домогтися стійкої й вигідної позиції, що дозволяє компанії протистояти напору тих сил, які визначають конкурентну боротьбу в галузі. Яким би тривалим не був період стабільності на ринку, несподіваний конкурентний хід когось з учасників може дестабілізувати весь ринок.

Конкурентні переваги, по суті, виникають з тієї вартості, яку компанія здатна створити для своїх споживачів та яка перевищує витрати на її створення. Вартість - це те, що клієнти готові сплачувати: висока вартість обумовлюється або нижчим рівнем ціни порівняно з ціною конкурентів на аналогічний продукт, або наданням унікальних вигод, які виправдовують вищу ціну. Є два основних типи конкурентних переваг: лідерство у витратах і диференціація.

Конкурентна стратегія має розроблятися на основі всебічного розуміння правил конкурентної боротьби, які й визначають привабливість чи прибутковість того або іншого виду бізнесу. Кінцева мета конкурентної стратегії полягає в оволодінні цими правилами, а також - в ідеалі - бути здатними змінювати їх в інтересах компанії.

Тут можна виділити такі види стратегій [2]:

1) Стратегія лідерства. Фірма прагне зайняти провідне положення, розвиває нові технології та пропонує на ринку нові продукти, не лякаючись пов'язаного з новизною ризику. Зазвичай, таких фірм у кожній сфері діяльності небагато, вони широко відомі, мають великий фінансовий, технологічний, інтелектуальний і ринковий потенціал. Разом з тим, навіть таким гігантам, як «Intel», «IBM» та ін., не завжди вдається бути на гребені лідерства.

2) Стратегія «півзахисту». Фірма рухається у фарватері за лідером, використовуючи його як таран, що пробиває ринкові бар'єри. Незважаючи на підлегле становище, така стратегія все ж вимагає великих витрат на адаптацію виробництва слідом за номенклатурною динамікою лідера, особливо якщо він тримає свої плани в секреті.

3) Стратегія аутсайдерства. Підприємство працює на «хвостах» життєвого циклу виробів. Не прагнучи вирватися вперед, фірма переймає добре відпрацьовані низьковитратні технології, оперує на освоєних ринках збуту, виробляючи з невеликими витратами і невисокою рентабельністю апробовану продукцію. Нерідко такі фірми (законно чи незаконно) користуються торговими марками відомих фірм. Зазвичай, підприємства такого гатунку належать до дрібних або середніх.

Стан вивчення проблеми. Питання конкурентоспроможності банків розглянуті у роботах видатних вчених у галузі банківської політики. За їх рекомендаціями, для підтримки конкурентоспроможності банкам необхідно використовувати у своїй фінансовій політиці передові інноваційні технології, постійно навчати персонал і підвищувати його кваліфікацію, оновлювати склад техніки та програмного забезпечення в головних відділеннях та на філіях. Ці аспекти

широко висвітлені у працях І.Т. Балабанова, В.Г. Герасимчука та ін., а практичні питання розглянуті у працях Максимова І.В., Клейнера Г.Е. [4, 5].

Методика досліджень. Методологічною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених та нормативно-правові акти з питань банківської справи. Методичною базою дослідження стали методи і способи підвищення конкурентоспроможності банків.

Результати досліджень. Викладемо методи і способи підвищення конкурентоспроможності банків.

Розглянемо метод розрахунку інтегральної конкурентоспроможності фінансових підприємств. При прийнятті інвестиційних рішень у рамках фундаментального аналізу підприємств досить зручним є показник інтегральної конкурентоспроможності підприємств, обґрунтований у [1]. Цей показник також корисний при прийнятті стратегічних рішень керівництвом самого підприємства [2, 3].

Проблеми застосування інтегрального показника конкурентоспроможності пов'язані з методологічними труднощами його кількісного розрахунку, що приводять до дуже широкого застосування експертних оцінок, унаслідок чого адекватність реальності самих результатів розрахунків викликає зрозумілі сумніви.

Поширене подання інтегрального показника конкурентоспроможності сумою виду:

$$K = \sum_{i=1}^N W_i K_i, \quad (1)$$

де

K_i - приватні показники конкурентоспроможності окремих видів діяльності підприємства загальним числом N ;

W_i - вагомість окремих факторів у загальній сумі.

Усю сукупність факторів, що впливають на підприємства, а отже на їх конкурентоспроможність, можна розділити на три групи:

- цілі, які ставить перед собою підприємство;
- ресурси, якими володіє підприємство;
- фактори зовнішнього середовища прямого і непрямого впливу на підприємство.

У загальному випадку вплив цих трьох груп факторів на конкурентоспроможність підприємства дуже складний і, у відповідності з нашим припущенням, навряд чи зводиться до їх лінійної комбінації. Тому інтегральну конкурентоспроможність підприємства представимо у вигляді функції трьох груп змінних:

$$K = K(\{Kri, i = 1, \dots, Nr\}, \{Wi, i = 1, \dots, Nr\}, \{\Phi i, i = 1, \dots, N\phi\}), \quad (2)$$

де

K - показник інтегральної конкурентоспроможності підприємства;

Kri - це конкурентоспроможність окремих ресурсів підприємства загальним числом Nr ;

Wi - вагові коефіцієнти загальним числом Nr ;

Φi - кількість факторів зовнішнього середовища загальним числом $N\phi$.

Розглянемо докладніше зв'язок цих трьох груп змінних з трьома групами факторів, що впливають на підприємство, наведених вище.

Конкурентоспроможність характеризує підприємство і дозволяє порівнювати його з іншими підприємствами. Насамперед визначаються внутрішні фактори та ресурси, якими підприємство володіє.

До ресурсів підприємства належать не тільки капітал у фінансовій та матеріальній формі, але і персонал, і стан управління, і якість зв'язків з контактними аудиторіями, і організація маркетингу. Кожен ресурс підприємства, визначений таким чином, може бути оцінений з точки зору конкурентоспроможності у вигляді числа K_i .

Отже, показник інтегральної конкурентоспроможності підприємства повинен урахувати так чи інакше фактори зовнішнього середовища:

$$\{\Phi_i, i = 1, \dots, N\phi\}. \quad (3)$$

Якщо абстрагуватися від умов зовнішнього середовища та враховувати тільки внутрішні ресурси підприємства, то інтегральна конкурентоспроможність буде виражатися у вигляді:

$$K = K(\{K_{ri}, i = 1, \dots, Nr\}, \{W_i, i = 1, \dots, Nr\}). \quad (4)$$

Наведені вище формули були розглянуті при аналізі конкурентоспроможності банку «Кредобанк». Основні показники привабливості банку наведені в таблиці 1.

Таблиця 1 - Визначення важливості показників привабливості банку «Кредобанк»

№	Критерії оцінки привабливості банку	Важливість критерію оцінки	Ранг
1.	Ступінь доступності банківських послуг	0,063	9
2.	Репутація банку	0,136	1
3.	Розуміння потреб клієнта	0,093	5
4.	Безпека	0,118	3
5.	Стабільність	0,125	2
6.	Компетентність персоналу у вирішенні проблем клієнта	0,081	6
7.	Рівень комунікації	0,074	8
8.	Тарифна політика	0,113	4
9.	Реакція співробітників	0,032	12
10.	Широкий спектр асортименту послуг	0,076	7
11.	Зовнішній вигляд приміщення та персоналу	0,033	11
12.	Рівень міжнародної діяльності	0,056	10

За результатами аналізу даних, наведених у таблиці 1, серед показників аналізу привабливості банку було виявлено, що найважливішими для клієнта є репутація банку, його стабільність, безпека клієнта та його грошей, тарифна політика і розуміння потреб клієнта.

Висновки. При обстеженні ТОВ «Кредобанк» були виявлені основні напрями підвищення конкурентоспроможності цього банку:

- створення резерву кредитних операцій;
- оптимізація структури персоналу;
- скорочення адміністративних витрат;

- здавання в оренду власної площі.
- Джерелами для формування стійкої позиції банку є:
- кошти від погашення виданих кредитів;
- залучення коштів акціонерів;
- залучення коштів з-за кордону.

За результатами проведеної роботи можна зробити висновок, що ТОВ «Кредобанк», аби зробити свій банк привабливим для клієнтів, використовує всі аспекти конкурентоспроможності. Це сприяє тому, що банк є конкурентоспроможним на ринку України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Банки и банковское дело / Под ред. И. Т. Балабанова. – СПб.: Питер, 2001. – 256 с.
2. Банковское дело: стратегическое руководство. – М.: Издательство АО «Консалт-банкир», 1998. – 432с.
3. Герасимчук В.Г. Развитие предприятия: диагностика, стратегия, эффективность. – К.: Вища школа, 1995.- 265 с.
4. Максимов И.В. Оценка конкурентоспособности промышленного предприятия // Маркетинг. — 1996. — № 3. — С. 33—39.
5. Клейнер Г.Э. Механизмы принятия стратегических решений и стратегическое планирование на предприятиях// Вопросы Экономики. — 1998. — № 9. С. 46—65.

УДК 338.2

МЕХАНІЗМ СТИМУЛЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИРОБНИЦТВА ЗАСОБАМИ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА КОНКУРЕНТНИХ РИНКАХ

*Кобець В.М. - к.е.н, доцент,
Херсонський державний університет*

Постановка проблеми. Кожне підприємство має різну продуктивність виробництва і прибутковість від продажу продукції на конкурентних ринках. Це, зокрема, обумовлено різною технологією виробництва, що впроваджується на підприємстві. Для пришвидшення технічного оновлення, впровадження інновацій, ноу-хау необхідне створення державою і відповідних фіскальних стимулів для підприємства.

Стан вивчення проблеми. В Україні податкове законодавство передбачає однакову ставку непрямого податку (20%-й податок на додану вартість) для кожного підприємства, незалежно від розміру його прибутку і рентабельності.

Величину податкової ставки як для прямих, так і для непрямих податків визначає безпосередньо держава. Метою держави, як раціонального суб'єкта на мікро- і макрорівні, є створення таких податкових умов для господарюючих